

OBSAH A METODIKA PRÁCE PŘI PŘÍPRAVĚ ÚTOČNÉ OPERACE (BOJE)

Soudobé útočné operace jsou charakterizovány hromadným použitím jaderných zbraní a ostatních prostředků hromadného ničení a rychlým útokem vojsk na nejkratších směrech. Bojová činnost je vedena na nesouvislé frontě, na směrech a současně i v různé hloubce. Útočné operace jsou hlavním druhem operací pozemního vojska.

Obsahem přípravy operace je splnění celé řady opatření velitelů, štábů, stranickopolitických orgánů, orgánů týlu a vojsk. Mezi nejdůležitější z nich patří přijetí rozhodnutí, doručení úkolů vojskům, plánování operace, organizace součinnosti, všestranného zabezpečení operace (bojové činnosti), velení a stranickopolitické práce, příprava vojsk ke splnění úkolů, zabezpečení jejich bojové pohotovosti a vybudování výchozího prostoru pro útok. V období vedení operace (boje) bude obsahem práce velitelů a štábů především, aby na základě shromažďování a vyhodnocení údajů o bojové situaci přijímali rozhodnutí (upřesňovali dříve přijaté) a neprodleně doručovali nové (nebo upřesněné) úkoly vojskům. Půjde přitom zvláště o tato opatření:

- udržování a obnovování bojeschopnosti vojsk;
- bezprostřední velení vojskům;
- soustavné a systematické všestranné zabezpečení operace (boje).

V soudobých podmínkách značně vzrostla úloha orgánů velení, což podmiňuje řada faktorů, z nichž nejdůležitější jsou:

- Zavádění nových bojových prostředků do výzbroje vojsk, kvalitativní a kvantitativní růst sil a prostředků, které se zúčastňují bojové činnosti. Ničivě možnosti zbraní se značně zvětšily a mohou způsobit v krátké době značné ztráty a ohrozit bojeschopnost vojsk. Úplná motorizace umožňuje rychlý manévra a vysoké tempo útoku.

— Značně se zvýšil objem informací. Růst dynamiky bojové činnosti a náhle změny situace vyžadují rychlé předávání úkolů, hlášení a signálů pro zabezpečení velení.

— Zvláště vystupuje do popředí otázka přijímání zdůvodněných optimálních rozhodnutí, která by v maximální míře odpovídala dané konkrétní situaci při předvídání jejího pravděpodobného vývoje.

Těmto podmínkám musí odpovídat i metody a styl práce velitelů a štábů při přípravě i vedení operace (boje). Důležitou etapou přípravy operace (boje) je jejich cílevědomé a přesné plánování uskutečněné v krátké době. K tomu je třeba zdokonalovat dosud používané metody, hledat formy plánovacích dokumentů, zkracovat potřebný čas na jejich zpracování a efektivněji využívat výpočetní techniku.

K zabezpečení plánovitě, cílevědomé a včasné přípravy operace (boje) štáby zpracují kalendářní plán přípravy operace (časový rozpočet organizace boje), v němž uvedou všechna opatření, určí zodpovědné vykonavatele a vyčlení síly, prostředky a lhůty jejich splnění. Zkušenosti z Velké vlastenecké války a současná praxe štábů potvrzují nezbytnost zpracování tohoto plánu, jako předpokladu pro cílevědomou přípravu operace (boje).

Přitom máme na zřeteli, že nejvíce denního času potřebují pro organizaci boje svazky a hlavně útvary a jednotky.

Důležitý prvek v procesu velení představuje plánovací dokumentace, včetně návrhů jednotlivých náčelníků. Návrhy musí být zaměřeny k jednotlivým operačním (bojovým) úkolům, musí být přesvědčivé, odůvodněné, jasné a srozumitelné a velmi stručné. Bojové dokumenty je třeba zpracovávat rychle, stručně, názorně a s vysokou úrovní štábní práce. Jejich zpracování urychlí a přehlednost zvýší, budou-li oprostěny od různých tabulek a popisů, které jsou pracné. Je vhodnější je zařadit do písemných příloh. Praxe mnohých štábů potvrzuje, že pro zrychlení této práce má velký význam i využívání typizovaných a formalizovaných dokumentů.

Obsah a metody činnosti velitelů a štábů při přípravě i vedení operace ovlivňuje situace a zejména čas.

Štáby si proto zpracovávají metodiky práce velitele a štábu jak pro základní plánování operace (boje), tak i pro některé důležité epizody v průběhu operace (boje). Jedním z hlavních požadavků těchto metodik práce je, aby byly použitelné jak při nedostatku času, tak i v podmínkách, kdy má velitel a štáb dostatek času na přípravu operace (boje). V metodikách práce se využívá k jejich zpracování síťových grafů a určuje se především obsah, posloupnost a organizace práce velitele a štábu jako celku. Jednotlivá oddělení a složky štábu si na tomto základě obdobně zpracovávají vnitřní metodiky, kde se na základě vědecké organizace práce rozděluje povinnosti mezi funkcionáři a skupinami v návaznosti na celkový proces velení.

Pro přípravu první útočné operace bude zpravidla dostatek času, a proto bude probíhat za jiných podmínek, než další operace. Podstatně jinou metodiku práce štáb zvolí při přípravě další operace v průběhu války, nebo při přípravě rozhodnutí v průběhu operace.

Východním podkladem pro přípravu operace (boje) zůstává za všech podmínek přijetí rozhodnutí velitele. Rozhodnutí je základem pro všechna další opatření k přípravě operace (boje) a pro organizaci velení vojskům v jejím průběhu.